

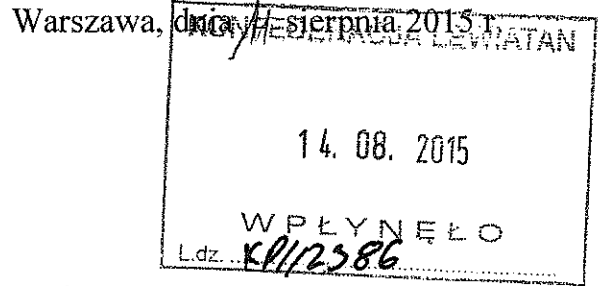

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

6175-WP-173-223/15

G. Baucowski
dlw J. Wojtowicz

Pani
Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji
Lewiatan

Szanowna Pani Prezydent

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235 z późn. zm.) poselski projekt ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Balt), z prośbą o wyrażenie opinii.

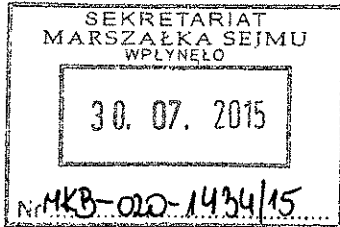
Z poważaniem

Warszawa, 30 lipca 2015 r.

Grupa posłów

KP SLD

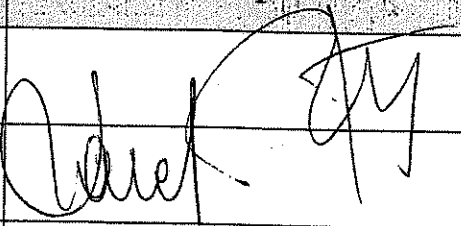
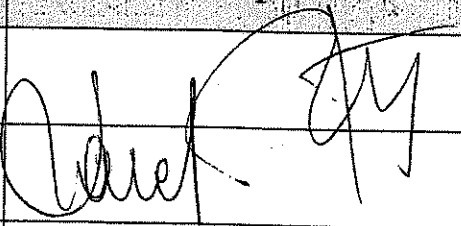
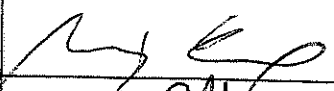
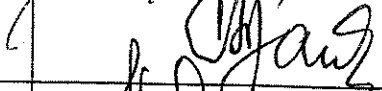

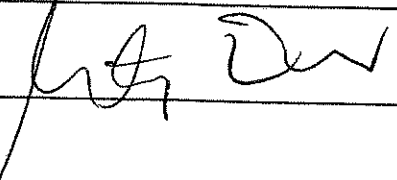

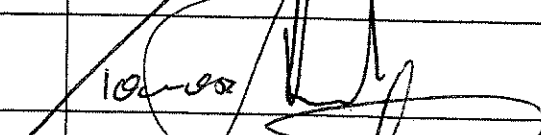
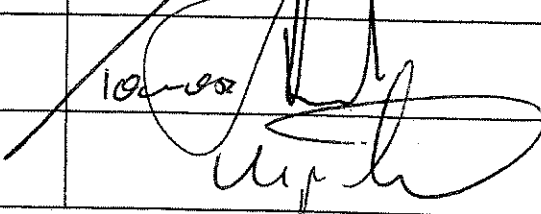
Szanowna Pani
Małgorzata Kidawa - Błońska
Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

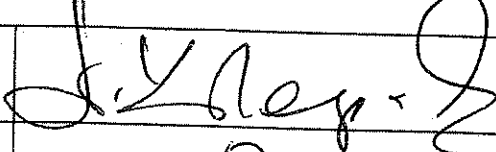

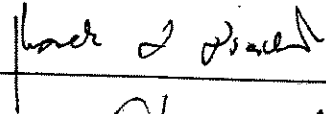
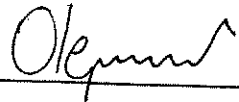
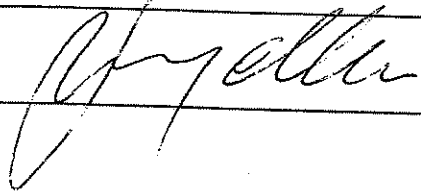
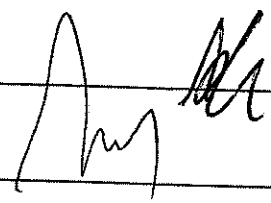
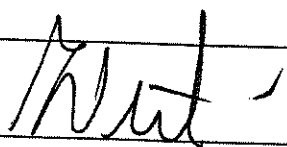
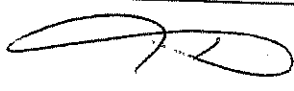
- o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy posła Marka Balta

Lista posłów KP SLD popierających projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Lp.	Nazwisko i imię	Klub	Podpis
1.	AJCHLER Romuald	SLD	
2.	ALEKSANDRZAK Leszek	SLD	
3.	BALT Marek	SLD	Marek Balt
4.	BANASZAK Maciej	SLD	
5.	BAŃKOWSKA Anna	SLD	
6.	CEDZYŃSKI Jan	SLD	
7.	CHMIEŁOWSKI Piotr	SLD	
8.	CZERNIAK Jacek	SLD	
9.	CZYKWIN Eugeniusz	SLD	
10.	DOMARACKI Marek	SLD	
11.	ELSNER Wincenty	SLD	
12.	GARBOWSKI Tomasz	SLD	
13.	GÓRCZYŃSKI Artur	SLD	
14.	IWIŃSKI Tadeusz	SLD	
15.	JOŃSKI Dariusz	SLD	
16.	KAMIŃSKI Tomasz	SLD	
17.	KEPIŃSKI Adam	SLD	

Lista posłów KP SLD popierających projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

18.	KLEPACZ Witold	SLD	
19.	KŁOSOWSKI Krzysztof	SLD	
20.	MATUSZCZAK Zbigniew	SLD	
21.	MILLER Leszek	SLD	
		SLD	
23.	NIEDBAŁA Marek	SLD	
24.	OLEJNICZAK Cezary	SLD	
25.	OSTROWSKI Artur	SLD	
26.	PRZĄDKA Stanisława	SLD	
27.	SEKUŁA-SZMAJDZIŃSKA Małgorzata	SLD	
28.	STOLARSKI Marek	SLD	
29.	TOMASZEWSKI Tadeusz	SLD	
30.	WENDERLICH Jerzy	SLD	
31.	WONTOR Bogusław	SLD	
32.	WZIĄTEK Stanisław	SLD	
33.	ZABOROWSKI Zbyszek	SLD	
34.	ZBRZYŻNY Ryszard	SLD	

Projekt

Ustawa
dnia ..... 2015 r.

o zmianie ustawy –Kodeks karny, ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 218 par. 1 otrzymuje brzmienie:

„Par. 1. Kto, wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, narusza prawa osoby wykonującej pracę zarobkową wynikające ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

2) w art. 220 par. 1 otrzymuje brzmienie:

„Par. 1. Kto, będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnia wynikającego stąd obowiązku i przez to naraża osobę wykonującą pracę zarobkową na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 29 par. 2 otrzymuje brzmienie:

„Par. 2. Umowę o pracę zawiera się na piśmie, najpóźniej dzień przed rozpoczęciem pracy przez pracownika.”;

2) w art. 281 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

2) nie zawiera z pracownikiem umowy o pracę na piśmie, w warunkach określonych w art. 29 par. 2,”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, ze zm.) w art. 98 ust. 1 część końcowa otrzymuje brzmienie:

„podlega karze grzywny od 1 000 zł do 5 000 zł.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania ustawy. Przedstawienie rzeczywistego stanu w normowanej dziedzinie. Wykazanie różnicy pomiędzy dotychczasowym stanem a projektowanym stanem prawnym. Przedstawienie przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych i prawnych.

Zjawisko zatrudniania pracowników „na czarno” jest w Polsce nagminne. Wprawdzie pracownik (osoba zatrudniona) jest wyposażony w szereg uprawnień umożliwiających mu dochodzenie wykonania obowiązków ustawowych przez pracodawcę, ale w praktyce - jako strona słabsza – ulega dyktatowi pracodawcy godząc się na bardzo złe warunki pracy w warunkach pozornej legalności lub na pracę „na czarno”.

Wnioskodawcy dokonali przeglądu kilku przepisów, których ratio legis było zwalczanie wymienionych patologii, lecz praktyka wskazuje, że intencje autorów tych przepisów nie sprawdzają się w rzeczywistości. W związku z taką konstatacją wnioskodawcy zaproponowali zmiany w trzech ustawach: Kodeksie Karnym, Kodeksie pracy oraz ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Zmiany te winny poprawić sytuację osób pracujących legalnie oraz pracujących dotychczas „na czarno”.

1/ Zmiana zaproponowana w art. 218 par. 2 Kodeksu karnego ma dwa cele:

- objęcie ochroną z tego artykułu nie tylko pracownika, którego prawa zostały naruszone, ale także osób wykonujących prace zarobkowe (np. na podstawie umowy zlecenia). Zgodnie z dotychczasowym zapisem art. 218 Kk ochroną objęte są tylko prawa pracownika tj. osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę (art. 2 Kp). Wprawdzie w doktrynie rodziły się postulaty, że ochroną tego przepisu są objęte także inne niż pracownik osoby wykonujące prace zarobkowe (np. na podstawie umowy zlecenia), ale nie znalazły one akceptacji (vide: W. Wróbel Komentarz 2, s. 856) z uwagi na posługiwanie się przez ustawodawcę w tym przepisie słowem „pracownik”. Zamiana słowa „pracownik” na „osobę wykonującą pracę zarobkową” poszerzy zakres odpowiedzialności osoby zatrudniającej za naruszenie przepisów prawa pracy.

Należy nadto zauważyć, że Rozdział XXVIII Kodeksu karnego, w którym znajduje się przepis art. 218, nosi tytuł: „Przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową”, a nie przeciwko prawom pracownika. Zmiana w art. 218 doprowadzi, więc do współbrzmienia nazwy Rozdziału z jego treścią.

- drugim celem jest doprowadzenie brzmienia przepisu par. 1 w art. 218 kodeksu karnego do takiego stanu, by można było skutecznie ścigać sprawców naruszania praw osób zatrudnionych. Wg dotychczasowego zapisu przesłankami odpowiedzialności karnej na podstawie art. 218 par. 1 są „złośliwość albo uporczywość w naruszaniu praw pracownika”.

Przez „złośliwość” (zgodnie z poglądem Andrzeja Marka, autora komentarza do Kodeksu karnego, LEX, 1 marca 2010 r., strony 490-491) rozumie się „szczególnie negatywne nastawienie związane z dążeniem do wyrządzenia pracownikowi szkody, określonej dolegliwości itp.”, natomiast przez „uporczywość” – „wielokrotne lub długotrwałe naruszanie praw pracownika. Wymienione przestępstwa mogą występować oddzielnie lub łącznie”.

Andrzej Marek zauważa w swoim Komentarzu, iż „w praktyce wymienione przestępstwa powodują, że skazania za złośliwe lub uporczywe naruszenie praw pracowniczych, mimo że zjawiska takie występują w szerokim zakresie, należą do zupełnej rzadkości.”.

Oznacza to, że w obecnym brzmieniu przepis ten nie chroni praw pracowników. Skreślenie tych przestępstw spowoduje, iż otworzy się możliwość ścigania wymienionych przestępstw w szerokim zakresie, czyli zgodnie z interesem pracowników, ale i wymiaru sprawiedliwości. Należy zauważyć, że przepisy karne w innych ustawach dotyczących karania naruszeń prawa pracy przez pracodawców nie zawierają wymienionych przestępstw, dzięki czemu są skuteczniej stosowane (np. przepisy karne Kodeksu pracy, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Zmiana zaproponowana w art. 220 Kodeksu karnego jest wtórna w stosunku do zmiany z art. 218.

2/ Zmiany dotyczące art. 29 par. 2 Kodeksu pracy mają na celu wpisanie zasady, że warunkiem rozpoczęcia pracy przez pracownika jest uprzednie podpisanie przez niego umowy o pracę, najpóźniej dzień przed rozpoczęciem pracy. Taki zapis oznacza, że wyeliminowana zostanie możliwość podjęcia pracy bez zawarcia pisemnej umowy. Obecny zapis jest przez pracodawców skutecznie obchodzony, gdyż w przypadku kontroli inspektorów PIP łatwo jest wyjaśnić, że pracownik pracuje „dopiero od dzisiaj” i że pracodawca ma czas na podpisanie z pracownikiem umowy do końca dniówki. W przypadku braku kontroli stan bezumowny może więc trwać miesiącami, czy latami. Dzięki zaproponowanej zmianie pracodawca nie będzie mógł się wytłumaczyć i zostanie za naruszenie prawa skutecznie ukarany.

Zmiana w art. 281 pkt 2 Kodeksu pracy ma charakter wtórny w stosunku do zmiany w art. 29 par. 2.

3/ Zmiana dotycząca art. 98 ust. 1, polegająca na zaproponowaniu nowego brzmienia części końcowej, ma na celu zaostrzenie kary za wykroczenie popełnione przez płatnika albo osobę obowiązującą do działania w imieniu płatnika przeciwko przepisom tej ustawy. Wg obowiązującego przepisu za przekroczenie wskazanych przepisów płatnik może być ukarany karą grzywny do 5 000 zł (czyli również np. 50 zł). Wnioskodawcy uważają, że za wymienione w art. 98 ust. 1 wykroczenie winna być ustalona kara minimalna w wysokości 1 000 zł, tak jak to przewiduje Kodeks pracy np. w art. 281, czy art. 282 par. 1. Kara winna być miarkowana, ale skuteczna i dolegliwa, co przewiduje zaproponowana zmiana.

Po wprowadzeniu wnioskowanych zmian w życie zwiększy się ochrona pracy osób zatrudnionych. Nadto znacząco pomniejszy się wykonywanie „pracy na czarno”, gdyż taki proceder nie będzie się opłacał. Może to spowodować także zwiększenie wpływów do budżetu państwa z tytułu zalegalizowania zatrudnienia osób dotychczas pracujących w szarej strefie. Wdrożenie projektu ustawy pozwoli, więc uzyskać wiele korzyści o charakterze społecznym, gospodarczym, finansowym i prawnym.

2. Wskazanie źródeł finansowania, jeżeli projekt pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa, czy budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wejście w życie ustawy spowoduje wzrost dochodów budżetu państwa z uwagi na projektowanie podwyższenie grzywien.

3. Przedstawienie założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych.

Projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

4. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Wnioskodawcy oświadczają, że projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

5. Wyniki przeprowadzonych konsultacji w stosunku do projektu ustawy.

W stosunku do projektu wnioskodawcy nie przeprowadzili konsultacji.

